

Recenzja dorobku habilitacyjnego dr Arkadiusza Kołodzieja

1. Sylwetka naukowa Habilitanta

Arkadiusz Kołodziej jest absolwentem Uniwersytetu Szczecińskiego, gdzie w 2001 roku uzyskał tytuł magistra socjologii. W 2009 roku uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie socjologii na podstawie dysertacji: *Źródła sceptycyzmu przewidywczego w obrębie nauk społecznych – w stronę alternatywnej funkcji prognozowania*, której promotorem był dr hab. Bogdan Gębski, prof. US. Od 2002 roku do chwili obecnej pracuje w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Szczecińskiego.

2. Charakterystyka książki: *Marynarze floty transportowej w świetle studiów nad strukturą społeczną*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2019.

Przedstawiona do oceny monografia jest zwieńczeniem wieloletnich zainteresowań naukowych habilitanta problematyką socjologii morskiej, ze szczególnym uwzględnieniem ludzi morza. Zgadzam się z autorem monografii, że opracowanie to jest studium naukowym nad kategorią zawodową marynarzy floty transportowej w socjologicznym ujęciu, które łączy różnorodne tradycje badawcze socjologii morskiej. Zaletą recenzowanej pracy jest osadzenie badanej problematyki w szerokim kontekście badań międzynarodowych z

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny
Instytut Socjologii

zakresu socjologii morskiej. Nie ma wątpliwości, że stosunkowo niszowy w społeczeństwie polskim zawód, jakim jest marynarz – Autor szacuje liczbę marynarzy w Polsce na 35-40 tys. osób (str. 254), najlepiej opisywać odnosząc się do globalnych procesów, jakie zachodzą w gospodarce morskiej. Czytając recenzowaną publikację zauważyłem duże zaangażowanie Autora w rozwój socjologii morskiej zarówno w wymiarze teoretycznym, jak i empirycznym. Moim zdaniem kontekst teoretyczny prowadzonej analizy wyników badań został świadomie zawężony do problematyki zawodów morskich i jest charakterystyczny dla tradycji badawczej w polskiej socjologii morskiej. Uważam ten zabieg za pozytywny, ponieważ jest elementem kontynuacji badań naukowych prowadzonych przez polskich socjologów zajmujących się tą subdyscypliną socjologii. Studiując wcześniejsze opracowania poświęcone podejmowanej przez Autora problematyce i książkę dr Kołodzieja, czytelnik może lepiej zrozumieć procesy, jakie zachodzą w przestrzeni społecznej związanej z ludźmi morza. Ta spójność wywodów Autora z tradycją polskiej socjologii morskiej i ograniczenie do problematyki zawodu marynarza pociąga za sobą pewne ograniczenia, w tym szczególnie brak możliwości porównania do innych obszarów życia społecznego nie związanej z problematyką morską. Ograniczenie badań do polskich marynarzy pływających na statkach transportowych rodzi zasadne pytanie, na ile jest to grupa reprezentatywna dla marynarzy, o których pyta Autor w ankiecie zrealizowanej wśród mieszkańców województwa zachodniopomorskiego?

Recenzowana monografia składa się z wprowadzenia, sześciu rozdziałów, zakończenia, aneksu, bibliografii, spisu rysunków i tabel oraz krótkiej informacji o książce w języku angielskim, w sumie liczy 401 stron. Praca wyraźnie podzielona jest na dwie części, trzy pierwsze rozdziały stanowią część teoretyczną, rozdziały czwarty, piąty i szósty zawierające opis, prezentację i interpretację wyników przeprowadzonych badań empirycznych. Struktura pracy jest logiczna i przemyślana, każdy z rozdziałów kończy się podsumowaniem, dzięki czemu treści analizowane, szczególnie w rozdziałach piątym i szóstym są logiczną kontynuacją wcześniej przyjętych założeń. Liczne przypisy stosowane przez Autora są pomocne w zachowaniu ciągłości wyводу, bez konieczności wdawania się w poboczne wątki. W całej pracy znajduje się czterysta dziewięć przypisów, co zdecydowanie należy uznać za zaletę recenzowanej pracy. Bardzo

ul. Grodzka 52,
31-044 Krakow
tel. 12 663 17 37
fax 12 430 20 99
www.socjologia.uj.edu.pl

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny
Instytut Socjologii

bogata bibliografia liczy pięćset osiemdziesiąt trzy pozycje, które są reprezentatywne do omawianych zagadnień i świadczą o dobrej znajomości opisywanych kwestii przez Autora. Szczególnie chciałbym podkreślić bardzo dobrą znajomość publikacji z zakresu socjologii morskiej, co pozwala uznać Habilitanta za eksperta w tej subdyscyplinie. Jako atut pracy należy uznać starannie przygotowaną stronę graficzną prezentowanych wyników badań oraz rysunki i tabele, podsumowujące najczęściej rozważania teoretyczne, np. rysunek 1, str. 99, tabela 6 str. 140 lub tabela 40 str. 248.

Ramy teoretyczne rozważań są spójne i dostarczają narzędzi pojęciowych do prowadzenia wnikliwej analizy problemów poruszanych w pracy. Wywód nie jest może teoretycznie bardzo zaskakujący, ale bez wątplenia ciekawy, spójny wewnętrznie, sprawnie prowadzony i nienaganny stylistycznie. Pierwszy rozdział pracy wydaje się być podporządkowany nadrzędnemu celowi monografii, jakim są *studia nad kategorią zawodową marynarzy floty transportowej* (str. 13). Autor poszukuje w wieloznacznym pojęciu struktury społecznej takich elementów, które będą pomocne w charakterystyce kategorii społeczno-zawodowej marynarzy. Znajduje dwa aspekty struktury: relacyjny i dystrybucyjny, będące podstawą analizy materiału empirycznego (str. 52). Drugim obszarem, do którego odnosi się w części empirycznej, jest zagadnienie relacji między strukturą organizacyjną statku a szerszymi zmianami zachodzącymi w obrębie struktury społecznej. W drugim rozdziale możemy zapoznać się z podstawowymi sposobami analizy struktury społecznej w socjologii. Jest to rozdział metodologiczny, w którym Autor monografii kieruje się podobną strategią, mianowicie zapoznaje nas z tymi sposobami analizy empirycznej struktury społecznej, które będą przydatne w analizie społecznej pozycji zawodu marynarza. Trafnie nawiązuje do kategorii zawodu jako kluczowego czynnika oceny statusu danej jednostki. Przywołuje i omawia klasyfikacje zawodów, schematy struktury klasowej, skale prestiżu i indeksy socjoekonomiczne, zagadnienie pomiaru atrakcyjności zawodu oraz skale interakcyjnego dystansu. Szczegółowe analizy klasyfikacji zawodów ISCO-08 i SKZ-2007 są dowodem na posiadanie odpowiednich kompetencji metodologicznych Autora w tym zakresie. Z obowiązku recenzenta muszę wskazać jednak na pewne uchybienie w analizie typologii Wrighta, na str. 72 Autor napisał: *Drugi ze wskazanych schematów (typologia Wrighta) wiązany jest*

ul. Grodzka 52,
31-044 Krakow
tel. 12 663 17 37
fax 12 430 20 99
www.socjologia.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny
Instytut Socjologii

w warstwie teoretycznej z tradycją marksistowską. W myśl tej tradycji główną linię podziałów społecznych kreśli stosunek do środków produkcji. To stwierdzenie jest, moim zdaniem zbyt dużym uproszczeniem. W koncepcji E.O. Wrighta lokację klasową jednostek determinuje mechanizm wyzysku. Dla analizy położenia klasowego marynarzy, ciekawe zastosowanie miałyby kluczowa u Wrighta kategoria „kontraduktorycznych” lokacji klasowych (czasami tłumaczona jako sprzeczne położenie klasowe). Szczególnie dwóch z trzech zaproponowanych przez Wrighta kontraduktorycznych lokacji klasowych: menadżerów i ekspertów. Autor poprawnie stosuje inne ważne pojęcia z koncepcji Wrighta, np. koncepcję „klasy cienia” zarówno w drugim rozdziale monografii, jak i w analizie empirycznej, wyjaśniając pozycje żon marynarzy. Cały rozdział oceniam dobrze, głównie ze względu na udaną wielowymiarową analizę pozycji zawodowej oraz ważne rozróżnienie relacyjnego aspektu struktury społecznej od struktury organizacyjnej.

Rozdział trzeci zatytułowany: *Tradycje badań socjologicznych nad ludźmi morza*, składający się z dziesięciu podrozdziałów, uważam za najwartościowszy w całej książce. Autor wykazuje się znakomitą wiedzą na temat historii socjologii morskiej, jej dorobku teoretycznego i licznych badań empirycznych. Szczegółowy sposób przedstawienia koncepcji marynizacji Ludwika Janiszewskiego uważam za bardzo dobry. W mojej ocenie Habilitant w tym rozdziale wykazuje się dużą wiedzą na temat współcześnie prowadzonych badań krajowych i międzynarodowych dokonując bardzo wartościowych analiz syntetycznych. Podrozdział szósty *Marynarze we współczesnych badaniach socjologicznych* i jego znakomite podsumowanie stanowi znaczący wkład w rozwój subdyscypliny, jaką jest socjologia morska. Rozważania Autora nad zawodami bezpośrednio związanymi z morzem uważam za bardzo ciekawe i inspirujące dla przedstawicieli innych subdyscyplin socjologii. Dyskusyjna teza o tym, że *połowy ryb stanowią ostatnią formę pozyskiwania pożywienia z natury* (str. 131), może być wykorzystana do badań porównawczych w socjologii rolnictwa, szczególnie modnemu ostatnio zagadnieniu agroekologii, czy produkcji żywności w laboratorium. Rozdział ten świadczy o dużej wiedzy Habilitanta na temat ogólnych i szczegółowych zagadnień, którymi zajmuje się socjologia morska na świecie.

ul. Grodzka 52,
31-044 Krakow
tel. 12 663 17 37
fax 12 430 20 99
www.socjologia.uj.edu.pl

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny
Instytut Socjologii

Czwarty rozdział recenzowanej monografii poświęcony jest charakterystyce przeprowadzonych badań. Opis zrealizowanych badań i dobór próby jest poprawnie przeprowadzony. Mam jednak pewne uwagi odnośnie koncepcji badań oraz wyboru metod i technik badawczych. Nie znajduję wystarczającego uzasadnienia dla zastosowanego wyboru grup respondentów do realizacji badań. Habilitant przyjął szerokie rozumienie zawodu marynarza (str. 125) i rozumiem pewne argumenty przemawiające za takim stanowiskiem. Jednak w świetle informacji zawartych w podrozdziałach drugim i trzecim rozdziału III (str. 116 – 121) może warto było, ze względu na główny problem badawczy, przeprowadzić badania również wśród rybaków. Mam wątpliwości, czy marynarze pływający na statkach floty transportowej służącej do przewozu ładunków, są kategorią reprezentatywną dla wszystkich marynarzy w Polsce? Czy gdybyśmy prowadzili badania wyłącznie wśród rybaków lub marynarzy statków pasażerskich doszlibyśmy do podobnych wniosków? Moją wątpliwość budzi również argument związany z ograniczeniem liczby pytań ankiety podyktowany troską o rzetelność pomiaru. Jeżeli badania kwestionariuszowe zawierające dużą liczbę zmiennych (więcej niż ok. 70) skutkowałyby niższą rzetelnością przeprowadzonego pomiaru (str. 170), to podążając za argumentacją Autora, zdecydowana większość badań społecznych charakteryzowałoby się tą właśnie cechą. Oczywiście tak nie jest. Istnieje wiele innych czynników, poza czasem trwania ankiety, które wpływają na rzetelność badań. Uważam, że studia nad sytuacją społeczno-zawodową marynarzy floty transportowej powinny obejmować również środowisko społeczne, w którym marynarze mieszkają na lądzie. Wiedza zdobyta w trakcie takich badań pomogłaby lepiej zrozumieć relacyjny charakter struktury społecznej, w którym badani marynarze funkcjonują. Uwagi zwarte w tej części recenzji mają charakter postulatywny i są poczynione jedynie w celu wywołania dyskusji na temat badań prowadzonych wśród marynarzy w przyszłości.

Dwa ostatnie rozdziały, czyli piąty i szósty, są poświęcone przedstawieniu wyników badań empirycznych oraz refleksji Autora nad nimi. W rozdziale piątym zatytułowanym: *O społecznej strukturze statku dalekomorskiego*, znajdują się ciekawe rozważania nad organizacją pracy marynarzy na statku. Relacyjny aspekt struktury społecznej to dominujący wymiar analizy teoretycznej prowadzonej w tym rozdziale. Pierwsza uwaga, jaka nasuwa się po jego lekturze, dotyczy tego, że

ul. Grodzka 52,
31-044 Krakow
tel. 12 663 17 37
fax 12 430 20 99
www.socjologia.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny
Instytut Socjologii

Autor bardzo umiejętnie łączy dane empiryczne pochodzące z opracowań poświęconych analizowanej problematyce z danymi z badań własnych. Pierwsza część tego rozdziału poświęcona strukturze formalnej statku morskiego, hierarchii władzy i zakresowi obowiązków w sposób wyczerpujący zapoznaje czytelnika z trzema poziomami zarządzania oraz dwoma głównymi działami statku. W drugiej części Autor przedstawia reguły nieformalnych relacji społecznych panujących na statku morskim. Relacje towarzyskie pomiędzy członkami załogi w trakcie trwania rejsu, redukcja liczebności załogi oraz umiędzynarodowienie załogi to jedne z najważniejszych czynników determinujących charakter nieformalnych relacji pomiędzy marynarzami. Podsumowanie rozdziału zatytułowane *zmierzch tradycyjnej struktury organizacji*, w sposób syntetyczny opisuje, jak zmiany w organizacji pracy na morzu wpływają na kształt relacyjnego aspektu struktury społecznej statku (str. 248). W rozdziale szóstym analizy empiryczne skoncentrowane są na charakterystyce społecznego statusu marynarzy i dystrybucyjnym aspekcie struktury społecznej. Przypisanie odpowiednio wysokich nagród ekonomicznych i wysokiego prestiżu zawodowi marynarza miało gwarantować odpowiednią liczbę kandydatów do tego zawodu. Autor niestety pesymistycznie kończy ten rozdział, pisząc o częściowej dysfunkcjonalności systemu stratyfikacji, czego efektem jest zapotrzebowanie branży morskiej na pracowników z wysokimi kwalifikacjami.

Ocena monografii

Przedstawiona do oceny monografia jest pozycją oryginalną i inspirującą, dobrze osadzoną teoretycznie. Dzięki bogatej bazie empirycznej, składającej się zarówno ze źródeł zastanych, własnych obserwacji, jak i badań własnych, przeprowadzonych wśród marynarzy floty transportowej oraz mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, dostajemy wielowymiarowy obraz kategorii społeczno-zawodowej marynarzy. Oceniana monografia jest pozycją w polskiej przestrzeni naukowej wyjątkową. Jej oryginalność zdefiniowałbym na dwóch poziomach:

- teoretycznym: zakorzenienie w naukowej refleksji nad strukturą społeczną i tradycją teoretyczną polskiej socjologii morskiej.

ul. Grodzka 52,
31-044 Krakow
tel. 12 663 17 37
fax 12 430 20 99
www. socjologia.uj.edu.pl

UNIWERSYTET
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny
Instytut Socjologii

- empirycznym: realizacja badań wśród polskich marynarzy pływających na statkach floty transportowej oraz przywołanie bogatej bazy danych empirycznych pochodzących z badań międzynarodowych obecnych w światowej literaturze marynistycznej. W mojej opinii stanowią ona znaczny wkład w rozwój nauk socjologicznych.

Za najważniejszy wkład Habilitanta do rozwoju socjologii uznaję wielowymiarową analizę porównawczą zmian zachodzących w sposobie organizacji pracy w sektorze floty transportowej i jej wpływ na zachodzące zmiany w strukturze społecznej, głównie w wymiarze relacyjnym i dystrybucyjnym w kategorii społeczno-zawodowej marynarzy floty transportowej. Jest wiele szczegółowych wniosków pochodzących z analizy materiału empirycznego, które mogą wpłynąć na rozwój teorii socjologicznej i praktyk życia społecznego. Zgadzam się z Habilitantem, że dla pewnych kategorii społeczno-zawodowych ważną kwestią w dzisiejszych czasach jest efektywność systemu stratyfikacji, przed podobnymi problemami jak gospodarka morską staje obecnie również rolnictwo. Stanowi to w mojej opinii znaczny i wartościowy wkład w rozwój nauk socjologicznych.

3. Wybrane publikacje składające się na aktywność naukową Habilitanta

Od początku drogi naukowej Habilitanta jego zainteresowania naukowe oscylują głównie wokół trzech obszarów tematycznych. Najważniejszy i dominujący, to socjologia morską. Lektura pięciu artykułów poświęconych tej problematyce nasuwa kilka uwag. Po pierwsze, Autor konsekwentnie rozwija swoje zainteresowania tą problematyką, prowadząc badania empiryczne wśród marynarzy i równoległe pracuje nad teorią marynizacji. Czytając artykuły poświęcone problematyce morskiej i monografię, można stwierdzić, że Habilitant w sposób przemyślany rozwija interesujące go wątki. W przypadku artykułu: *Miejsce kultury bezpieczeństwa w organizacji na morzu – perspektywa marynarzy*, Zarządzanie Zasobami Ludzkimi 3-4, 2019 rok, w oparciu o badania własne wśród 204 marynarzy zrealizowane w 2018 roku, Autor omawia trzy szczegółowe kwestie: źródła ryzyka pracy na morzu w opinii marynarzy, przyczyny

ul. Grodzka 52,
31-044 Kraków
tel. 12 663 17 37
fax 12 430 20 99
www.socjologia.uj.edu.pl

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny
Instytut Socjologii

występowania błędów ludzkich w zawodzie marynarza oraz sposoby właściwego reagowania organizacji w przypadku ich wystąpienia i zasadność promowania kultury bezpieczeństwa. W moim przekonaniu jest to udana próba uszczegółowienia rozważań zawartych na stronach 271–291 recenzowanej monografii. Komplementarne podejście do poruszanych kwestii to cecha charakteryzująca ten obszar badawczy Habilitanta.

Kolejny obszar tematyczny stanowi metodologia badań społecznych z dominującą problematyką ilościowej analizy danych, klasyfikacji nauk, problemem wyodrębniania subdyscyplin socjologicznych oraz prognozowaniem zjawisk społecznych. Do tego obszaru tematycznego zaliczyłbym pięć publikacji. Po pierwsze, skrypt akademicki poświęcony ilościowej analizie danych – *Statystyka opisowa dla studentów kierunków humanistycznych*, Szczecin 2011, Economicus. Publikacja ta składa się z pięciu rozdziałów, w których Autor, odwołując się do dwóch popularnych programów komputerowych Excel i SPSS, tłumaczy czytelnikowi podstawowe zasady metodologii badań społecznych. Zaletą tego podręcznika są praktyczne uwagi pozwalające optymalnie wykorzystać te zasady do analizy danych empirycznych przez badaczy społecznych. Druga ważna publikacja to monografia: *Teoria estymacji w praktyce badań społecznych*, Warszawa 2013, Difin, s. 183. Publikacja ta składa się z pięciu rozdziałów i bardzo praktycznego dodatku, w postaci czterech tablic statystycznych. We wspomnianej monografii, podobnie jak w wcześniejszym podręczniku, Autor w sposób możliwie przystępny przedstawia złożone kwestie statystyczne wykorzystywane w badaniach społecznych, a dokładniej w doborze próby i zastosowaniu teorii estymacji do ilościowej analizy danych. Ostatnie dwa rozdziały monografii poświęcone są kwestiom doboru próby. Jest to również udany sposób opisu problematyki doboru próby w badaniach społecznych. W moim przekonaniu jest to wartościowa pozycja w dorobku Habilitanta. Pozostałe artykuły, w tym obszarze tematycznym, to: *O problemach wyodrębniania subdyscyplin socjologicznych. Status naukowy socjologii morskiej*, „Studia Maritimia”, Volume 28, wydany w 2015 roku, *Prognozowanie zjawisk społecznych w obrębie socjologii – nadzieje, możliwości, ocena trafności*, w: *Prognoza, interwencja i ewaluacja w naukach społecznych. Teoria socjologiczna i praktyka badawcza*, red. I. Sobieraj, A. Kołodziej, Wydawnictwo Adam

ul. Grodzka 52,
31-044 Krakow
tel. 12 663 17 37
fax 12 430 20 99
www.socjologia.uj.edu.pl

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny
Instytut Socjologii

Marszałek, Toruń 2015 oraz *Problemy metodologiczne futurologii jako „dyscypliny naukowej”*, Acta Universitas Lodzensis. Folia Sociologica, 2017 rok. Za najciekawszy artykuł uważam ostatni z wymienionych, poświęcony problemom metodologicznym futurologii. Autor trafnie rozpoznaje czynniki wpływające na tworzenie szeroko rozumianych prognoz i proponuje rozważania nad trzema zagadnieniami, mającymi kluczowy wpływ na ocenę naukowego charakteru studiów nad przyszłością: poprawność zastosowanej metody, naukowe znaczenie prognozy i możliwość oceny trafności zarysowanej wizji.

Trzeci obszar tematyczny zainteresowań Habilitanta stanowią studia nad kategorią struktury społecznej. W tym obszarze mieszczą się takie pozycje: *Sprawiedliwość i struktura społeczna – jak uzasadnić nierówność*, „Folia Sociologica” 46, 2013 rok, *Czynniki określające status społeczny pielęgniarek*, Hygeia Public Health 49(1), 2014 rok, *Savoir-vivre w ujęciu funkcjonalnym – dobre maniery w otwartej strukturze społecznej*, „Normy, Dewiacje i Kontrola Społeczna” 15, 2014 rok, *Poza pracą, poza strukturą – o problemie określania pozycji seniorów w strukturze społecznej*, „Społeczeństwo i Edukacja” 17(2), 2015 rok, *Wartości i struktura społeczna – różne strategie określania pozycji jednostki w społeczeństwie*, Rocznik Nauk Społecznych 8(44), numer 2, 2016 rok, *The problem of „surplus people” in the light of contemporary social structure*, w: Liquid Structures and Cultures, red. O. Kozlova, A. Kołodziej, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2017. Wszystkie wymienione artykuły mają jedną wspólną cechę - poprzedzone są solidnym wprowadzeniem teoretycznym i odnoszą się do różnych kategorii społecznych zajmujących określone pozycje społeczne. W kilku artykułach jest obecny wątek relacyjnego i dystrybucyjnego aspektu struktury społecznej, co jest jednym z podstawowych założeń metodologicznych w recenzowanej monografii. Wszystkie recenzowane artykuły są ciekawym głosem w dyskusji nad procesami zachodzącymi w strukturze społecznej. Za szczególnie wartościowy uznaję artykuł pt. *Wartości i struktura społeczna – różne strategie określania pozycji jednostek w społeczeństwie*, ze względu na kulturę intelektualną wywodu Autora. Identyfikacja kryteriów odtwarzania struktury społecznej jest ciekawym problemem teoretycznym w makrosocjologii. Wiele z problemów poruszanych w tym artykule

ul. Grodzka 52,
31-044 Krakow
tel. 12 663 17 37
fax 12 430 20 99
www. socjologia.uj.edu.pl

znajduje swoje rozwinięcie w pierwszym i drugim rozdziale monografii: *Marynarze floty transportowej w świetle studiów nad strukturą społeczną*.

Artykuł, który trudno jest zakwalifikować do któregoś z wcześniej wymienionych obszarów tematycznych zainteresowań Habilitanta, nosi tytuł: *O potencjale i kierunkach rozwoju socjologii sportu*, „Opuscula Sociologica”, nr 2, 2015 rok. Jest on dowodem wielostronnych zainteresowań habilitanta w obszarze socjologii. Sądzę że, brakuje w nim odniesień historycznych, szczególnie do zagadnień związanych ze znacznie popularniejszym niż sport pojęciem kultury fizycznej. Również baza empiryczna zastosowana do badań zakresu problemowego socjologii sportu jest moim zdaniem, mało reprezentatywna. Pięć numerów z trzech kwartalników nie wystarcza do wnioskowania na temat zakresów obszarowych socjologii sportu na świecie. Brakuje w artykule analiz międzynarodowych różnic w sposobie uprawiania socjologii sportu. Specyfika amerykańskiej socjologii sportu, z całą pewnością zasługuje chociażby na mały akapit w takim artykule. Jest co najmniej jeden socjolog sportu, którego opracowanie powinno znaleźć się w takim artykule i jest nim Jay Coakley, który jest autorem książki: *Sport in Society. Issues and Controversies*, Published by McGraw-Hill Education (w 2017 roku wyszło 12-ste wydanie). Jednak chciałbym podkreślić, że ogólnie rzecz ujmując, dobór literatury i metodologia analizy problemu zaproponowana w tym artykule są poprawne.

Przedstawione do oceny publikacje są interesującą lekturą, większość z nich została opublikowana w krajowych periodykach i wydawnictwach. Nie mam wątpliwości, że potwierdzają one wysokie kwalifikacje Autora jako badacza i uczonego, który nie obawia się podejmować tematów trudnych i społecznie ważnych. W mojej opinii stanowią one znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauk socjologicznych.

4. Aktywność naukowa Habilitanta

Zgodnie z podanymi w autoreferacie informacjami, Habilitant przed uzyskaniem stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie socjologii

**UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE**

Wydział Filozoficzny
Instytut Socjologii

opublikował dwanaście tekstów naukowych. W 2009 roku uzyskał stopień doktora i od tego czasu opublikował dwie monografie naukowe, skrypt akademicki, dwadzieścia sześć artykułów naukowych i trzy rozdziały w monografiach. Był współredaktorem dwóch monografii, z których jedna ukazała się w języku angielskim. Jeden artykuł pokonferencyjny został opublikowany w dwóch językach: angielskim i koreańskim.

Aktywny udział w międzynarodowej wymianie idei znajduje odbicie w uczestnictwie w roli referenta w piętnastu międzynarodowych konferencjach. Habilitant odbył także wyjazd szkoleniowy STT (Staff Training Mobility) w ramach programu ERASMUS + na Uniwersytecie Christiana Albrechta w Kilonii oraz prowadził zajęcia w ramach szkoły letniej na Uniwersytecie w Zadarze w Chorwacji. Pobyt na tej szkole letniej wiązał się z uzyskaniem grantu dydaktycznego. W krajowych konferencjach uczestniczył piętnaście razy jako referent, w trzech krajowych konferencjach jego referaty zostały wyłożone. Był członkiem siedmiu komitetów organizacyjnych i naukowych, w tym dwóch międzynarodowych, na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że Habilitant był członkiem komitetu organizacyjnego XV Ogólnopolskiego Zjazdu Socjologicznego. Trzykrotnie uzyskał indywidualne Nagrody Rektora za osiągnięcia naukowe (2014, 2017) i dydaktyczne (2012). Od 2007 roku jest członkiem Polskiego Towarzystwa Socjologicznego. Nieco słabiej prezentuje się udział Habilitanta w projektach finansowanych w drodze konkursu, ponieważ tylko raz dokonywał ewaluacji projektu realizowanego na Uniwersytecie Szczecińskim i raz był koordynatorem w międzynarodowym projekcie dydaktycznym. Jego prace były cytowane 33 razy (Google Scholar Citations), a h-indeks w Google Scholar Citations wynosi 3. Co ciekawe najczęściej cytowaną publikacją nie jest żadna z socjologii morskiej, a z zakresu socjologii sportu, co zapewne wiąże się z niszowym charakterem głównej problematyki badawczej Habilitanta. Jest to dorobek spełniający wymogi ustawodawcy.

ul. Grodzka 52,
31-044 Krakow
tel. 12 663 17 37
fax 12 430 20 99
www.socjologia.uj.edu.pl

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny
Instytut Socjologii

5. Osiągnięcia dydaktyczne, popularyzatorskie i organizacyjne Habilitanta

Arkadiusz Kołodziej prowadzi regularne zajęcia ze studentami na Uniwersytecie Szczecińskim od kilkunastu lat. W swoim autoreferacie wymienił, jako najważniejsze osiągnięcie publikację skryptu: *Statystyka opisowa dla studentów kierunków humanistycznych*, który wydany został w 2011 roku. W mojej ocenie za najważniejsze osiągnięcie dydaktyczne należy uznać indywidualną Nagrodę Rektora drugiego stopnia za szczególne osiągnięcia dydaktyczne (2012). Habilitant jest promotorem sześciu prac licencjackich i recenzentem jednej pracy magisterskiej. Należy podkreślić, że Habilitant prowadził również wykłady dla dzieci w ramach Szczecińskiego Humanistycznego Uniwersytetu Młodych, Dziecięcego Festiwalu Nauki oraz dla seniorów w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Na podkreślenie zasługuje współpraca Habilitanta z otoczeniem społecznym i gospodarczym. Jeśli chodzi o otoczenie gospodarcze należy wskazać na jego współpracę z Ośrodkiem Szkolenia Zawodowego Gospodarki Morskiej w Szczecinie oraz Ośrodkiem Szkoleniowym Ratownictwa Morskiego w Szczecinie. Ukończenie fachowych kursów umożliwiających Habilitantowi prowadzenie szkoleń wśród marynarzy jest bardzo ważnym elementem działalności naukowej. Współpraca z wymienionymi powyżej ośrodkami szkoleniowymi oraz prowadzenie szkoleń dla marynarzy okazały się dobrym sposobem na studiowanie problematyki morskiej. Współpraca z instytucjami i osobami bezpośrednio związanymi z problematyką morską umożliwia zdobycie wiedzy eksperckiej z zakresu społecznych problemów ludzi morza. Jest to dorobek spełniający wymogi ustawodawcy.

Konkluzja

Biorąc pod uwagę całokształt dorobku dra Arkadiusza Kołodzieja oraz przedłożoną monografię: *Marynarze floty transportowej w świetle studiów nad strukturą społeczną* jako osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny, stwierdzam, że stanowią one podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego. Dorobek naukowy dra Arkadiusza Kołodzieja

ul. Grodzka 52,
31-044 Krakow
tel. 12 663 17 37
fax 12 430 20 99
www.socjologia.uj.edu.pl

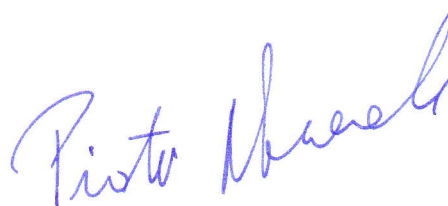

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny
Instytut Socjologii

ocenił wysoko, jest ekspertem w socjologii morskiej, dobrze zna dorobek teoretyczny ze swojej dziedziny i konsekwentnie rozwija swoją wiedzę w wybranych obszarach tematycznych. Książka przedłożona do recenzji spełnia kryteria rozprawy habilitacyjnej. Pozytywnie ocenił jej poziom merytoryczny, a konkluzje zawarte w podsumowaniach rozdziałów uważam za inspirujące i otwierające nowe kierunki badań nie tylko w socjologii morskiej. Aktywność naukowa dra Arkadiusza Kołodzieja oraz jego osiągnięcia dydaktyczne, popularyzatorskie i organizacyjne spełniają kryteria stawiane w Prawie o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm. oraz art. 219, ust. 1 z dnia 20 lipca 2018 r.)

Biorąc pod uwagę wszystkie te elementy, wnoszę o dopuszczenie dra Arkadiusza Kołodzieja do dalszej procedury habilitacyjnej.

ul. Grodzka 52,
31-044 Kraków
tel. 12 663 17 37
fax 12 430 20 99
www. socjologia.uj.edu.pl